

Η ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΤΙΚΗ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΤΟΥ ΑΤΟΜΟΥ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΕΚΘΕΣΗ ΣΕ ΣΤΡΕΣΟΓΟΝΟ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑ

Φιοράκης Χρήστος (1), Δουδούμη Φωτεινή (2), Κράνου Κωνσταντίνα (3), Σαλάτα Σοφία (4), Μαρκαντώνη Ανδρονίκη (4), Φιλοπούλου Μαρία (5)

(1) Ψυχίατρος (PhD), Ε/Β΄ Κ.Ψ.Υ. Χαλανδρίου – Ψυχίατρος Οικοτροφείου «Αγγέλια» / Γ.Ν.Α. «Γ. Γεννηματά», Αθήνα.

(2) Ψυχολόγος, Επιστημονικά Υπεύθυνη Οικοτροφείου «Αγγέλια» / Γ.Ν.Α. «Γ. Γεννηματά», Οικογενειακή Σύμβουλος, Ειδική Σύμβουλος Αυτισμού.

(3) Επόπτρια Κοινωνική Λειτουργός Δ.Ο.Μ., Αθήνα.

(4) Κοινωνική Λειτουργός Κ.Ψ.Υ. Χαλανδρίου - Γ.Ν.Α. «Γ. Γεννηματά», Αθήνα.

(5) Ψυχίατρος, Διευθύντρια Κ.Ψ.Υ. Χαλανδρίου - Γ.Ν.Α. «Γ. Γεννηματά», Αθήνα.

Ο οργανισμός μας υπό κανονικές συνθήκες, βρίσκεται σε ομοιόσταση, δηλαδή σε μια σταθερή ισορροπία. Όταν η ομοιόσταση απειλείται ή αλλάζει αναγκαστικά ως συνέπεια κάποιου κινδύνου (όπως μιας στενοχώριας ή γενικότερα μιας κατάστασης), ο οργανισμός καλείται να προσαρμοστεί γρήγορα.

Η ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΤΙΚΗ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΤΟΥ ΑΤΟΜΟΥ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΕΚΘΕΣΗ ΣΕ ΣΤΡΕΣΟΓΟΝΟ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑ

Σε καταστάσεις με οξύ στρες ενεργοποιούνται νοσήματα που η βαρύτητά τους μπορεί να συσχετιστεί από την ένταση του στρες. Τέτοια νοσήματα είναι οι αλλεργικές εκδηλώσεις, αγγειοκινητικά φαινόμενα, ποικίλοι πόνοι, συμπτώματα από το γαστρεντερικό καθώς και κρίσεις πανικού ή και τα ψυχωσικά επεισόδια. Η παθογένεση των διαταραχών που επάγονται από το οξύ στρες μπορεί να αποδοθεί στην αυξημένη έκκριση και στις δράσεις των μείζονων μεσολαβητών του στρες σε έδαφος ευαλωτότητας.

Το χρόνιο στρες που δεν είναι ελεγχόμενο από το άτομο μπορεί να προκαλέσει σωματικές, συμπεριφορικές ή/και νευροψυχιατρικές εκδηλώσεις, φαινόμενα από το καρδιαγγειακό σύστημα, μεταβολικές διαταραχές, αθηροσκληρυντική καρδιαγγειακή νόσο, νευραγγειακή εκφυλιστική νόσο, οστεοπενία, οστεοπόρωση και διαταραχές ύπνου. Η παθογένεση των διαταραχών που σχετίζονται με χρόνιο στρες μπορεί να εξηγηθεί από την παρατεταμένη, υπερβολική έκκριση και τις δράσεις των μεσολαβητών του στρες και του συνδρόμου ασθένειας, τα οποία επηρεάζουν τη λειτουργία πολλών ομοιοστατικών συστημάτων.

Η προγεννητική περίοδος, η βρεφική, η παιδική και εφηβική ηλικία είναι περίοδοι αυξημένης ευπάθειας σε στρεσογόνους παράγοντες. Η παρουσία των παραγόντων πίεσης κατά τη διάρκεια αυτών των κρίσιμων περιόδων μπορεί να έχει παρατεταμένες και μακροπρόθεσμες επιπτώσεις.

Η ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΤΙΚΗ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΤΟΥ ΑΤΟΜΟΥ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΕΚΘΕΣΗ ΣΕ ΣΤΡΕΣΟΓΟΝΟ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑ

Αυτές οι επιπτώσεις καθορίζονται ιδιοσυστασιακά και/ή επιγενετικά και σε μεγάλο βαθμό διαμεσολαβούνται από ορμόνες του στρες, όπως η CRH και η κορτιζόλη, που έχουν σημαντικές επιδράσεις στην αντίδραση του εγκεφάλου στο στρες. Φυσικά, κατά τις ίδιες κρίσιμες περιόδους, τα άτομα είναι εξίσου εύπλαστα σε ευνοϊκές περιβαλλοντικές συνθήκες, γεγονός που μπορεί να επάγει υπέρσταση και να οδηγήσει στην ανάπτυξη ανθεκτικότητας σε στρεσογόνους παράγοντες στην ενήλικη ζωή.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η εκδήλωση και η βαρύτητα καταστάσεων που σχετίζονται με το στρες εξαρτώνται από τη γενετική, επιγενετική και ιδιοσυστασιακή ευαλωτότητα ή ανθεκτικότητα του ατόμου στο στρες, από την έκθεση σε στρεσογόνους παράγοντες κατά τη διάρκεια σημαντικών περιόδων της ανάπτυξης, από την ταυτόχρονη παρουσία δυσμενών ή προστατευτικών περιβαλλοντικών παραγόντων, καθώς και από το χρονισμό, το μέγεθος και τη διάρκεια του στρεσογόνου ερεθίσματος.